Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
na 5. posiedzeniu Senatu
w dniu 24 stycznia 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Adama Bodnara

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do pana z zapytaniem dotyczącym kwestii jakości pracy biegłych sądowych oraz tematyki odszkodowań z tytułu likwidacji szkód komunikacyjnych. Niniejsze pytania są konsekwencją niepokojących informacji oraz danych, jakie otrzymują senatorowie.

W związku z tym proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace w zakresie likwidacji szkód komunikacyjnych lub pojazdów zastępczych, a jeśli tak, to jakie i z kim je konsultuje?

2. Ile wynosi obecnie średni czas oczekiwania na opinię biegłego w sądach rejonowych (z dziedziny motoryzacji) oraz ile zostało zleconych opinii biegłych motoryzacyjnych w latach 2020, 2021 i 2022?

3. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości nie widzi potrzeby przeprowadzenia rekontroli Najwyższej Izby Kontroli w obszarze ochrony konsumentów na rynku ubezpieczeniowym (kontrola z roku 2019: nr ewid. 152/2019/P/17/010/KBF, KBF.430.013.2019)? Jak wynika z licznych sygnałów, ochrona poszkodowanych np. w zakresie szkód komunikacyjnych nadal jest niewystarczająca.

4. Czy poszkodowany zyska, a jeśli tak, to kiedy, status konsumenta podlegającego ochronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów? Obecny brak tego statusu istotnie wpływa na poziom ochrony obywateli, a także brak zainteresowania ze strony UOKiK wieloma aspektami działalności ubezpieczeniowej.

5. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości otrzymuje sygnały o skargach od poszkodowanych w kolizjach drogowych, którzy nie mogą odzyskać należnego odszkodowania z zagranicznej ubezpieczalni nieposiadającej stałego przedstawiciela w Polsce (np. (…), (…) itd.)? Stopień skomplikowania pozwu sądowego dla większości obywateli i firm jest tak wielki, że realnie uniemożliwia to dochodzenie roszczeń. Czy ministerstwo zamierza, a jeśli tak, to kiedy, tę kwestię uregulować np. z KNF?

6. Poszkodowani oraz ich reprezentanci zgłaszają istotne problemy przy sporach o kwoty niższe od 1 tysiąca 500 zł. Realnie na rynku sprawami z tytułu szkód komunikacyjnych zajmują się wyspecjalizowane kancelarie, którym po prostu nie opłaca się ich obsługiwać. Ustalono, że mimo pobierania dodatkowej prowizji średnio w wysokości 20% od kwoty sporu ustawowe wynagrodzenie zazwyczaj nie kalkuluje im się w zestawieniu z potencjalnymi kosztami. Tym samym albo nikt nie chce zajmować się takimi sprawami, albo robi to w sposób lekceważący dla mandanta. Problem jest o tyle groźny, że często dotyczy sporów o naprawy, które udokumentowane są opodatkowaną dla państwa fakturą. Jak ministerstwo mogłoby rozwiązać ten problem?

7. Czy ministerstwo nie widzi możliwości ograniczenia liczby spraw sądowych na tle odszkodowawczym np. poprzez podniesienie odsetek naliczanych za zwłokę w zapłacie należnego odszkodowania? Rozwiązanie to dotykałoby tylko płatników, dla których wyrok sądu byłby niekorzystny. Dodatkowo zapobiegałoby spadkowi wartości zasądzanego odszkodowania, który obecnie jest istotnym problemem w dochodzeniu roszczenia.

8. Czy obecnie trwają jakiekolwiek prace nad uregulowaniem funkcjonowania kancelarii odszkodowawczych?

9. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości przychyla się do pomysłu, jaki został przedstawiony na posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Ubezpieczeń i Odszkodowań, aby praca likwidatora szkód komunikacyjnych wymagała licencji i egzaminu KNF, podobnie jak ma to miejsce w przypadku agenta ubezpieczeniowego, który w równym stopniu decyduje o sprawach majątkowych obywateli?

10. Czy Ministerstwu Sprawiedliwości znany jest problem sztucznego kreowania przez towarzystwa ubezpieczeniowe stawek najmu pojazdów zastępczych, które potem są wskazywane poszkodowanym z OC jako nieprzekraczalne? Według posiadanych relacji problem polega na obniżaniu oficjalnych stawek za pojazdy zastępcze, do których to stawek sądy powszechne zazwyczaj korygują odszkodowania, poprzez zawieranie różnego rodzaju niejawnych porozumień. Porozumienia te wyrównują danej wypożyczalni stawkę do wyższej niż ta przedstawiana oficjalnie, chociażby poprzez osobne opłacanie kosztów w postaci ubezpieczenia pojazdu, kaucji, ryzyk dodatkowych czy ewentualnych udziałów własnych, przez co

zaburzony zostaje realny rynek najmu. Tym samym dochodzi do absurdalnych sytuacji i mimo iż pojazdy, koszty ich obsługi, ubezpieczeń, pensje personelu itd. w ciągu ostatnich 3 lat bardzo mocno podrożały, to stawki najmu bardzo mocno potaniały. Co istotne, za stawki wskazywane w propozycjach ubezpieczalni ze szkód OC zazwyczaj nie można wynająć pojazdu w tej samej wypożyczalni. Realnie więc są one istotnie wyższe, co krzywdzi uczciwych przedsiębiorców oraz poszkodowanych nienależących do kręgu porozumienia.

11. Zwracam się z prośbą o udzielenie informacji, jaka była liczba postępowań sądowych w sprawach związanych ze sporami na tle odszkodowań dla spraw o symbolach: 640pz, 640wk, 640um, 014wk, 014pz, 047 oraz 325 w okresie od stycznia 2021 r. do stycznia 2023 r.

Wadim Tyszkiewicz